

VITORIA_The Basque Connection

GIDA PRAKTIKOA

Gasteizko aireportutik

Gasteiz

5 minutura

Arabako Errioxa 35 minutura

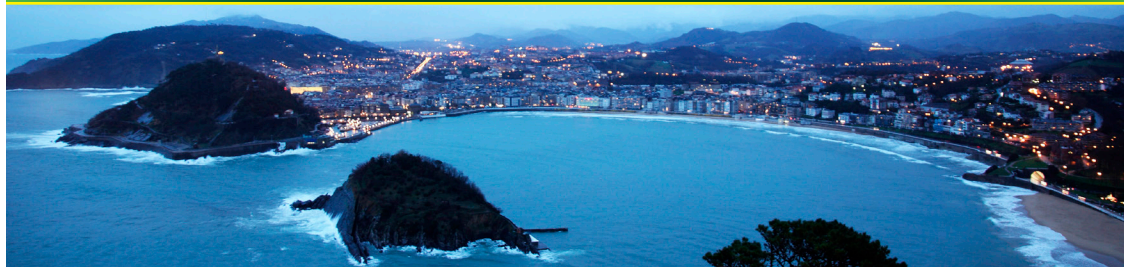
Bilbo

35 minutura

Donostia

55 minutura

EUSKADI
BASQUE COUNTRY

visit
araba **álava**

VITORIA
GASTEIZ
green capital

Ongi etorri

Gida honen bitartez, Euskadi esploratzera eta deskubritzera gonbidatzen zaitugu; bertako hiriak, hain hurbil eta ezberdinak, gastronomia eta ardo ospetsuak, eta paisaia liluragarri eta anitzak.

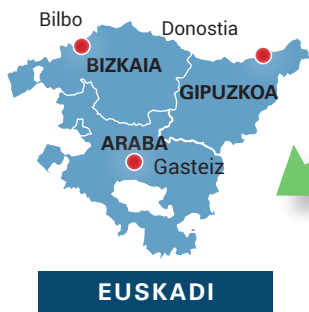
Bidaiazteko modu oso praktiko bat Gasteizko aireportua erabiltzea da. Aireportu hau oso ongi kokatuta dago eta bertatik abiatuta, Euskal Herriko hiri nagusietara eta inguruko gainerako hiriburuetara joateko autobide erosoetatik bidaiatu dezakezu.

Gida honetan ikusiko duzu nola erabili Gasteiz eta Gasteizko aireportua kokaleku nagusi gisa, konektibitate ezin hobea baitute autoz, autobusez edo trenaz ibiltzeko.

Halaber, galdu ezin duzun oinarrizko informazioa aurkituko duzu, zure deskubrimenduak orientatzen lagunduko dizuna.

Etorri, ez zara damutuko.

Gasteizko aireportua

Gasteizko nazioarteko aireportuko pistak 3.500 m-ko luzera duenez, munduan existitzen diren hegazkin handienek erabili dezakete, adibidez, Antonov 225 hegazkinak egin zuen bezala.

Nabarmentzekoak dira, baita ere, ikusgai-tasun oso txikia dagoenean aieratze- eta lurreratze-maniobrak errazten dituzten ekipamendu elektronikoak. Horretaz gain, aireportua lautada zabal batean kokatuta dagoenez, hegazkinak segurtasun-marjina handiarekin jardun dezakete, baldintza meteorologiko aurkakoak daudenean ere bai.

Gaitasun operatibo handi horri eta kokapen estrategikoari esker, Iberiar Penintsula eta Afrika iparraldea munduko gainerako lekuekin lotzeko nodo bihurtu da aireportua berehalako paketerian mundu-mailan lehenengoetako den DHL enpresarentzat.

Gasteizko aireportua Espainiako laugarren aireportua da karga-bolumenean eta Gasteiz inguruan garatutako logistika-nodoaren ezinbesteko pieza da, Euskal Herria munduarekin konektatzen duena.

4 milioi biztanleko ingurua

► LOTURAK AUTOAN

Gasteizko aireportutik oso eroso bidaia-tu daiteke autoz **Gasteizera**. Autobidetik joanda Gasteizera 5 minutuan iristen da, **Bilbora** 30 minutu baino zerbaite gehiagoan eta **Donostiara** ordubete inguruan. Hiru hiriburu horiek dira, hurrenez hurren, Euskal Autonomia Erkidegoko hiru lurralde historikoetako (Araba, Bizkaia eta Gipuzkoa) hiriburuak. Autobidetik joanda ordubete

baino gutxiagoan kokatuta daude, baita ere, **Irún** eta **Logroño**, hurrenez hurren, Nafarroako Foru Erkidegoko eta Errioxako hiriburuak. Halaber, ordubete baino zertxobait gehiagoan **Burgosera** iritsi ahal izango zara, Gaztela eta Leon autonomia-erkidegoko izen bereko probintziako hiriburura, eta ordubete eta erdira **Santander** dago, baita **Biarritz** ere, Iparraldean.

► AUTOBUS-ZERBITZUA GASTEIZKO AIREPORTUTIK

AUTOBUSA

Konpainia:

La Unión autobusak

945 264 626

www.autobuseslaunion.com

Gasteizko aireportutik Gasteiz hirigunera joaten dira **La Unión** garraio-enpresaren autobusak.

Aireporturanzko noranzkoan, autobusa **Cadena y Eleta kaleko geltokitik** (La Florda parkearen parean) abiatzen da eta **autobus-geltokian** ere geratzen da.

Kontrako norabidean, aireportutik hirigunera, ibilbidea alderantzizko noranzkoan egiten da.

Kontsultatu autobus-ordutegiak eta erosi txartelak esteka honetan:

<https://www.autobuseslaunion.com/A3700>

Zerbitzuaren **prezioa 3 eurokoa** da.

Gogoratu zerbitzu batzuk aireportuan geratzen direla bakarrik aurretiaz erreserba egin bada.

► TAXI-ZERBITZUAK–ALOKAIRUKO AUTOAK–APARKALEKUA

TAXIAK
Konpainia:
Radiotaxi

945 273 500

www.rtaxigasteiz.com

Taxiak terminalean bertan ez badaude, telefonoz deitu dezakezu.

ALOKAIRUKO AUTOAK

Gasteizen hainbat enpresa daude, besteak beste hauek: **Avis, Enterprise, Europcar, Hertz, Rentbycar, Just Drive**. Erreserbak online edo telefonoz egin daitezke.

DOAKO APARKALEKUA

555 PLAZA

Gasteizko aireportuak **doako aparkaleku orokorra du 555 plazarekin**, terminalaren irteeratik metro gutxira.

► LOTURAK AUTOBUSEAN

Gasteizko autobus-geltokia **Euskaltzaindia plazan** kokatuta dago, Eusko Jaurlaritzaren egoitzaren parean. Plaza horretara autobusez iritsi daiteke aireportutik eta hiritik **2A eta 2B lineen bidez BEIren (Bus Elektroko Adimenduna) Euskal Herria geralekuan eta L1, L4 eta L8 lineen bidez ere bai**. Tranbiak hiru geraleku ditu autobus-geltotik oso gertu: **Honduras, Intermodal eta Euskal Herria** deitzen dira.

Instalazio moderno horietatik erosotasunez joan zaitezke Gasteiztik gertu dauden hiriburueta eta Arabako eta Gipuzkoako herri nagusietara.

Hauek dira hiriburuetarako bidaiak eta zerbitzu horiek ematen dituzten konpainia nagusiak. Konpainia bakoitzaren webgunean ordutegiak kontsultatzeko eta txartelak online erosteko aukera izango duzu.

AUTOBUS-GELTOKIA

www.vitoria-gasteiz.org/estaciondeautobuses

945 161 666

Telefonoz informazioa jasotzeko
ordutegia:

- 08:00etatik 20:00etara lanegunetan, astelehenetik larunbatera.
- 09:00etatik 14:00etara eta 16:00etatik 19:00etara igande eta jaiegunetan.

HELMUGA:

BILBO

KONPAINIA	LEIHATILA	Harremanetarako	
La Unión	2	www.autobuseslaunion.com	Tel: 945 264 626

HELMUGA:

**DONOSTIA
ETA LOTURA
BIARRITZEKIN**

KONPAINIA	LEIHATILA	Harremanetarako	
Alsa	8	www.alsa.es	Tel: 902 422 242

HELMUGA:

**DONOSTIA ETA
GIPUZKOAKO
HERRIAK**

KONPAINIA	LEIHATILA	Harremanetarako	
Lurraldebus* Pesa	4	www.lurraldebus.eus/es www.pesa.net	Tel: 900 121 400

HELMUGA:

**LOGROÑO ETA
ARABAKO
HERRIAK**

KONPAINIA	LEIHATILA	Harremanetarako	
Álavabus* Arriaga	7	www.alavabus.eus	Tel: 945 182 060 (erreserbak egiteko)

▶
HELMUGA:

IRUÑEA

KONPAINIA	LEIHATILA	Harremanetarako	
La Burundesa	2	www.laburundesa.com	Tel: 945 264 626

▶
HELMUGA:

**BURGOS
SANTANDER**

KONPAINIA	LEIHATILA	Harremanetarako	
Alsa	8	www.alsa.es	Tel: 902 422 242

*Lurraldebus eta Álavabus dira konpainia emakidadunek ematen dituzten Gipuzkoako eta Arabako garraio-sareen zerbitzu publikoen izenak.

Gasteizko tren-geltokia

Europako Igarobide Atlantikoaren (Paris—Madril—Lisboa) barnean dago eta hiriburu horien herrialdeetako trenbide-sareak erabili daitezke.

▶ TRENEZ HURBIL DAUDEN HIRIAK

Informazioa	Telefono-zenbakia	HELMUGA	IRAUPENA*
www.renfe.com	902 320 320	Iruñea	55 min
		Burgos	73 min
		Donostia	90 min

* Aukeratzun duzun tren-motaren arabera, ibilbidearen iraupena ezberdina izango da. Kontsultatu Interneten ordutegiak.

GASTEIZKO AIREPORTUA

Bilborantz
Santandererantz

N-622

AP-1

Donostiarantz

A-1

Burgoserantz
eta Logroñorantz

Iruñerantz

AUTOBUS-GELTOKIA
Euskal Herria bulebarra

HIRIGUNEA

Cadena
y Eleta kalea

TREN-GELTOKIA

Gasteiz

«Gasteiz ezkutatuta dagoen bitxia da». Esaldi askotan erabiltzen dute hiria lehen aldiz bisitatzen dutenek. Beharbada, ustekabe horren arrazoa izan daiteke hiri apala dela, biztanleen izaerak markatutakoa; ez dago nabarmentzen den ikono bat, baizik eta hiriak bere osotasunean txunditzen ditu bisitariak.

Gaur egun 255.000 biztanle bizi dira Gasteizen (inguruko bigarren hiririk handiena da) eta horixe da, hain zuzen ere, tamaina ertaineko Europako hiri-eredu ideala. 1181ean sortu zen mendixka baten gainean zegoen **Gasteiz** herrixkatik abiatuta eta lautadara jaitsi zen mundu-mailako arkitekturan irtenbide eredugarri baten bitartez; hain zuzen ere, **Arkupea**, elkarren ondoko arkupeen eta plazen multzoa; Zabalgune erromantikoan hazi egin zen,

Andre Mari Zuriaren plaza, Gasteizko gune nagusia

Ezkutatuta dagoen bitxia

plaza eta parke ikaragarriekin. Ondoren hiri modernoa sortzen joan da. Garapena orekatua da eta hiriak kalitatezko ekipamenduak ditu, bizilagunen ongizatearen neurria egindakoak. Eta bide luze horretan, Gasteizek bere ibilbidea babesten duten nazioarteko hainbat aitortpen jaso ditu. Hauek dira azkenak: «**European Green Capital**» edo «**Global Green City Award**». Biek ere Gasteiz hiria hiri jasangarrien munduko eredu gisa berresten dute.

National Geographic aldizkari entzutetsuak Gasteiz aukeratu zuen 2021ean bisitatze-ko **munduko 25 helmugen artean (Best of the World 2021)**.

Sari horiek guztiek erakusten dute hamarkadetan egindako lan isil eta progresiboa. Horri esker, Gasteiz aldi berean liluragarriki da Erdi Aroko hiri erromantikoa, modernoa eta berdea. Hiriburu atsegin eta eroso, bizitzeko diseinatua.

Gasteiz: diskretuki zoragarria.

Gasteizko Alde Zaharrak Europar Batasuneko hiru sari handienak jaso ditu –«Europa Nostra» sariak– bertan egindako birgaitze-lanengatik eta espazio eta eraikin adierazgarriak berreskuratu izanagatik

Erdi Aroko Gasteiz

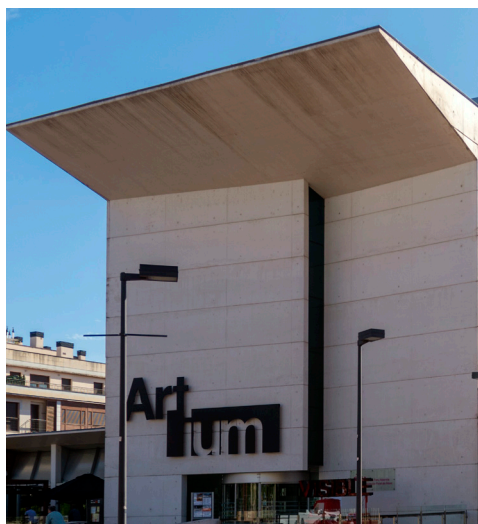

Alde Zaharrera joateko arrapala mekaniko moderno eta erosoak daude

Hiriaren gune nagusia ezagutu behar duzu zalantzarik gabe: Erdi Aroko hirigunea. Arku zorrotzaren forma duen trazadura bitxi batek kale-sare bat sortzen du. Kale horiek, oraindik ere, XIII. mende hasieratik eta hurrengo zenbait mendeetan hiribildu eder eta oparo honetako eguneroko erritmoa markatzen zuten gremioen izenak mantentzen dituzte. **Santa Maria katedrala** –ezinbesteko bisita–, XI. mendeko **harresia**, **Aihotz plaza**, jauregiak eta tenpluak bisi-tatzen dituzunean, denboran bidaiatu eta garai urrun eta erakargarri batean sentituko zara, gaur egun ordu jakin batzuetan nagusi den giro zalapartatsuarekin kontrastatzen duena, gaur egun kaleak taberna txiki, jatetxe eta saltoki xarmangarriak beteta baitaude. Kontrapuntu gisa, Alde Zaharraren parean dagoen **Artium Museoan**, artearen bitartez, abangoardia-munduan murgildu zaitezke.

Santa Maria katedralak kanpoaldean jatorrizko gotorlekua era erakusten du eta barnealdean, aldiz, arkitektura mistikoa. Ken Follet idazlea katedral horretan inspiratu zen «Amaierarik gabeko mundua» liburua idazteko, hain zuzen ere, «Lurraren zutabeak» mundu-mailako best-sellerraren bigarren zatia.

Artiumen, Arte Garaikidearen Euskal Zentro-Museoan, arte garaikide euskaldun eta espainiarraren bilduma onenetakoa dago

Bendaña Jauregi errenazentista, XVI. mendekoa. Bertan dago Karten Fournier Museoa, bere espezialitatean munduko onenetakoa. Jauregi horren ondoan Arkeologia Museoaren eraikin garaikidea dago eta biek ere Bibat museo-espazioa osatzen dute

Florida (XIX. mendea) parkean estilo erromantikoko lorategiak daude. Bertako zuhaitz-espezieak munduko lekurik anitzenetakoak dira eta gehienak 1855eko Parisko Erakusketa Unibertsalean eskuratu zituzten

Gasteiz erromantikoa

Gasteiz XVIII. mende bukaeran hasi zen hedatzen, Plaza Berria eta Arkupeak eraiki zituztenean, hain zuzen ere.

Hiriaren zabalgunerik erromantikoa, bere oinezkoentzako kale, denda, plaza eta lorategiekin kalez kale ibiltzera gonbidatzen gaituzte. Bizilagunek eta bisitariek gehien egiten duten ibilaldi zoragarria bat dator hiria zeharkatzen duen **Done Jakue bidearen** zati batekin. **Andre Mari Zuriaren** plazatik **Armentiak**o basorarte 30 minutu eskas daude oinez.

Ibilbide labur horretan daude **hiru parke**, **hiru museo**, **Eusko Legebiltzarra** eta **Ajuria Enea Jauregia**, lehendakariaren bizilekua. Merezki du Sendako ibilbidea ezagutzeak, besteak beste, XX. mende hasierako luxuzko etxeak eta XII. mendeko **Armentiak**o San Prudentzioren basilikaren erromatar tenplua.

Dato kale ospetsua hasiera batean Geltokiaren kalea deitzen zen. Izan ere, XIX. mende erdialdean tren-geltokiarekin lotzen zuen kalea zen

Augustin-Zuluetaren Jauregian dago Arabako Arte Ederren Museoa

Sendako ibilbidean bizilagun eta bisitari asko egoten dira.

Azken zatian XII. mendeko Armentiako San Prudentzio Basilika dago

Ajuria Enea jauregia da lehendakariaren bizilekua

Gasteiz

Hiri modernoa XX. mende erdialdetik aurrera hazten joan da eta eraldaketa izugarria eta eredugarria da. Hiri-plangintzako eredu horren ezaugarriak gizarte-kohesiorako irizpideak eta ingurumenarekiko konpromisoa dira. Hedapen horrekin batera potentzial ekonomikoa ere garatu da. Araba **oso industrializatuta** dago eta gai da munduan lehiatzeko, Araban ekoizten denaren % **56,3 esportatu** egiten baita.

Arabaren ekoizpen-instalazio **multinazional** garrantzitsuak daude eta Espainia hegoaldeko **nodo logistiko handiena** ere bertan dago. Garapen izugarri hori biodibertsitatea eta **babestutako espazioak** kontserbatzen dituen ingurumen-kudeaketa egoki batekin osatu da.

modernoia eta berdea

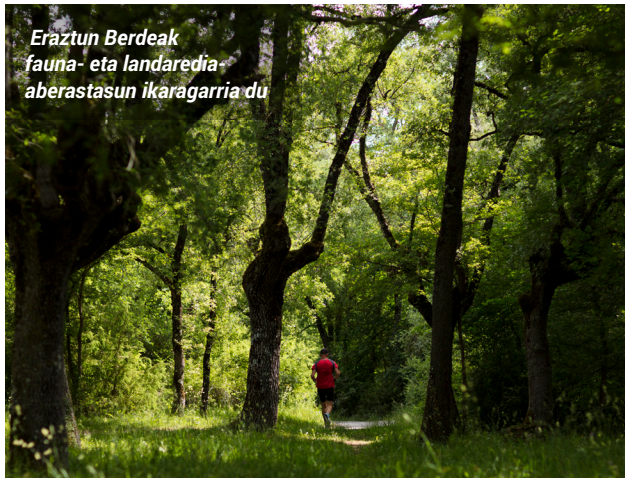
Gasteizek **42 metro karratu** ditu biztanle bakoitzeko eta Europan biztanle bakoitzeko **espazio berdez eta lorategiz osatutako azalera handiena** duen hirien artean dago. **Eraztun Berdea** hiriaren kanpoaldean ingurumena berreskuratzeke proiektu handizalea da. Aurreko mendeko 90eko

hamarkadan hasi zen eta gaur egun hiri-inguruko **sei parkek** osatzen dute eta estrategikoki lotuta daude hirigunearekin. Hiria inguratzen duen aisialdirako inguru berde zoragarria da. Oinezkoentzako eta bizikletentzako bideen luzera guztira **30,8 km-koa** da.

*Ataria eraikinean dago
Salburuako hezeguneen
Interpretazio Zentroa,
Eraztun Berdearen barnean*

*Eraztun Berdeak
fauna- eta landaregia-
aberastasun ikaragarria du*

Arabako Errioxa bisitatzea ezinbestekoa da bertako paisaia, historia eta ondarea ezagutzeko

Araba

Munduko ardo preziatuenetakoen sorterrria

**Arabako Errioxako Errioxa izendapena duten ardoak munduko jatetxerik hobere-
netakoetan daude..**

Arabako Errioxa probintziaren hegoaldean kokatuta dago, Gasteizko aireportutik **35 minutura** eta eskualdeko hiriburua **Guardia** hiribildua da.

Arabako Errioxa bisitatzea esperientzia zoragarria da. Paisaia ederra, mahastiek ondulatzen duten itsaso batekin, mendi-

zerraraino hedatzen dena. Hiribildu txikiak daude barreiatuta eta Erdi Aroko iragana jariatzen duten lur horren kolorearekin mimetizatuta daude. **Bodega** batzuek **abangoardiako arkitektura** dute eta beste bodega zahar batzuetan denboraren tau-padak entzungo dituzu.

Hotel eta zerbitzu zoragarriak prest daude sentsazioen mundu propioa deskubritzen laguntzeko.

Guardia Erdi Aroko hiribildu harresidunean bodegak daude etxeen azpialdean gutxienez XVI. mendetik

Bodega batzuen abangoardia-arkitekturak paisaia bereziak sortzen ditu Arabako Errioxan

Euskal Herria bisitatzearen plazer handienetakoa gastronomia ospetsuaz gozatzea da. Euskal sukaldaritzak arrakastatsua da nazioartean, bertako produktuen kalitatea ezin hobe delako. Euskal sukaldaritzak tra-

dizionala edo abangoardiakoa probatzeaz gain, taberna gehienetan egoten diren pintxoak jatea ezinbestekoa da.

Arabako gaztandegi ospetsuak bisitatu ditzakezu, Idiazabal jatorri-izendapena duten gazta bikainak ekoizten dituztenak. Bertako ardiak gaztarekin egiten den gazta Europako sari gehien jasotzen dituen artean dago eta 1992tik aurrera «Europako Sukaldaritzako Ondarea» da

Aiara bailaran legatu historiko garrantzitsua dago, txakolinaren ibilbidea (kantauriar-isurialdeko euskal bailaretan lantzen den ardo zoragarria) eta paisaia izugarriak baitaude, adibidez, Maroño urtegia eta Gorobel mendilerroa

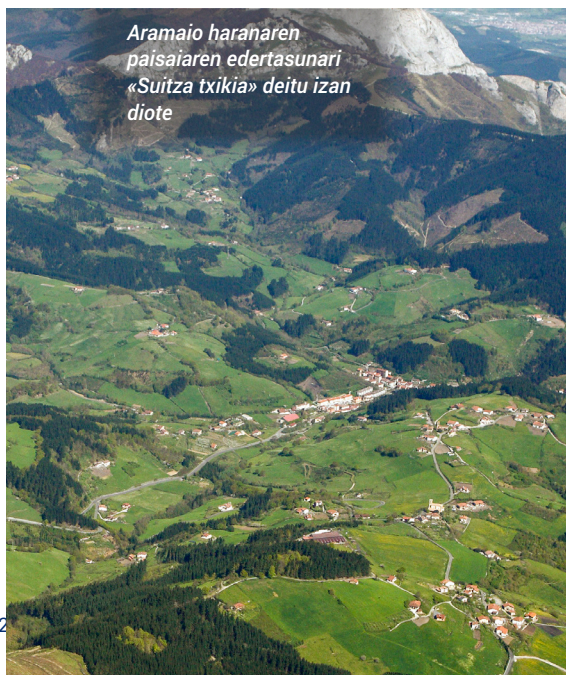
Araba

Arabaren erdiak baino gehiagok paisaia bikain eta bereziaren kalifikazioa du eta azaleraren % **28 Natura 2000 Europako Sarearen** barnean dago. Araban **bost parke natural** daude naturaz gozatzeko prestatuta. Euskal Herrian habitat-aniztasun eta animalia- eta landare-espezie

gehien dituen lurraldea da. Natura pribilegiatu horrek bere edertasuna erakusten du mendizerra eta mendi dotoreetan edo iturburu eta ibaiak dituzten baso ameslarietan. Arabako haranek kontraste txundigarriak dituzte. **Gatz Haranak** gatzetz osatutako paisaia du, munduan bakarra.

Izki parke naturalean golf-zelai zoragarria dago. Severiano Ballesterosek diseinatu zuen, bost aldiz munduko txapelduna izan zenak

Aramaio haraharen paisaiaren edertasunari «Suitza txikia» deitu izan diote

Uribarri-Ganboa udalerrriak izena ematen dio Zadorraren urtegi nagusienetako bati

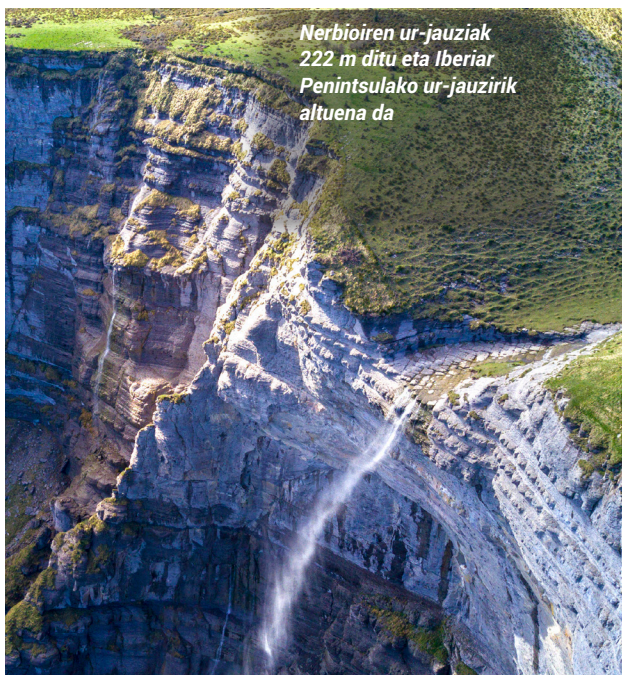
Natura pribilegiatua

Arabako kantauri-isurialdean, **Aramaio** haranari «Suitza txikia» deitu izan diote eta **Aiara** bailaran paisaia zoragarriak daude, hala nola **Gorobel mendilerroa**, **Delika arroila** eta **Nerbioiren ur-jauzia**, Iberiar Penintsulako ur-jauzirik altuena. Gasteiz ondoan, **Zadorraren urtegiak** inguru ezin

hobea dira ur-kirolak egiteko eta ibilbide ederrak daude mendian ibiltzeko edo zikloturismoa egiteko. Turismo aktiboa maite dutenentzako aukera ezin hobea da, baita ere familiarekin naturaz gozatzeko.

Gesaltza Añana haranak munduan bakarra den paisaia du, milaka urtez gatza lantzen ari delako bertan

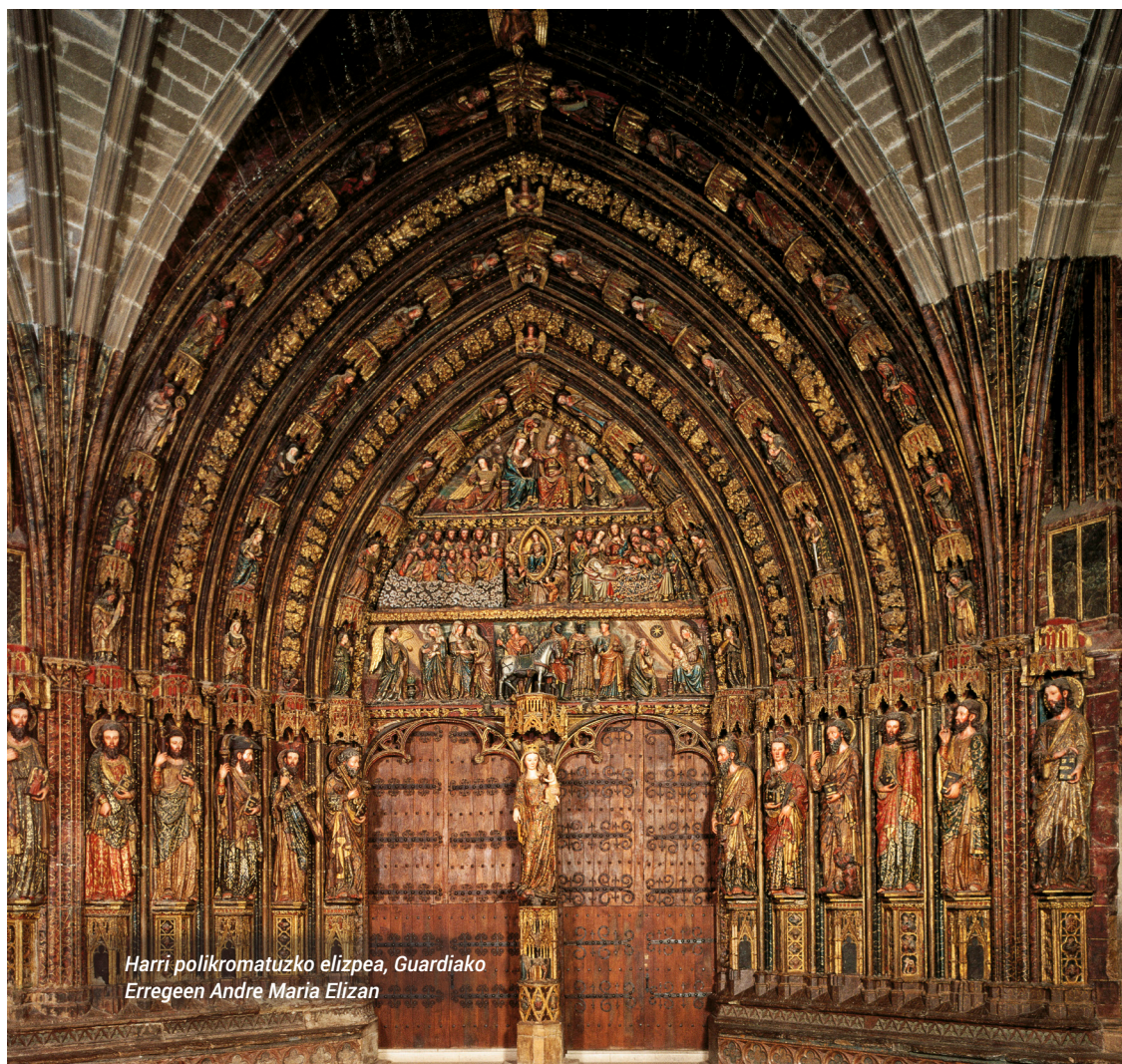
Nerbioiren ur-jauziak 222 m ditu eta Iberiar Penintsulako ur-jauzirik altuena da

Araba

Lurralde historikoa

Kokapen estrategikoa duenez, erromatar inperioaren garaitik historiaren testigua eta parte-hartzaile da. Erdi Aroan Araba garrantzitsua izan zen kokapen pribilegiatua zuelako. Izan ere, merkataritza-ibilbideetako bideak gurutzatzen ziren bertatik eta erreinuen arteko muga-lurraldea zen. Horregatik, probintziako herri askotan ondare

historiko baliotsua dago eta defentsarako eraikinak ere badituzte. Aurreko guztiaren ondorioz, Arabak estatutu juridiko pribilegiatua eskuratu zuen, *foruak*, hain zuzen ere. Horiei esker, gaur egunera arte irauten duen gobernu-autonomia lortu zuen eta horregatik da lurralde historikoa.

Harri polikromatuzko elizpea, Guardiako
Erregeen Andre Maria Elizan

Toursko San Martinen eliza Gazeon

*Estibalitz monasterioa, XII. mendekoa,
Gasteiztik 8 km inguruan kokatuta
dago.
Euskal Herriko Erdi Aroko erromatar-
monumentu esanguratsuenetakoa da*

*Gatz Haranaren eta Valderejoko
Parke Naturalaren arteko
ibilbidean, Varonatarren
dorre-jauregia Villanañen; Erdi
Aroko eraikin gotortuen adibide
ikusgarria da*

Gasteiztik oso gertu

Bilbo

Donostia

Cristóbal Balenciaga Museoa

Gaztelugatxeko Doniene ermita

Urdaibaiko Biosferaren Erreserba

EUSKADIKO TOP 10A

Gasteiz

Arabako Errioxa

Gernikako Batzar Etxea

Bizkaia Zubia

Loiolako Santutegia

VITORIA_The Basque Connection

Informazio gehiago hemen:

www.turismo.euskadi.eus

www.alavaturismo.eus

www.vitoria-gasteiz.org/turismo

VITORIA International Airport
Promotion Agency **BASQUE COUNTRY**

araba álava
foru aldundia diputación foral

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala

a **cámara de álava**
arabako ganbera